

Hent soldatene hjem!

Taler

Johan Galtung

Dato

27 juli 2007

Sted

Oslo

Omstendigheter

Demonstrasjon utenfor Utenriksdepartementet

- 1 En norsk løytnant er blitt drept i Afghanistan. Vi deler de pårørendes sorg, men minner om at det land som melder seg inn i en krig har liten grunn til å bli overrasket over at det drepes og blir drept. Noen av de skyldige for dette drapet sitter i den bygningen der, og jeg ber dere, i demokratiets navn: kom ned, kom
- 5 ut, ha dialog med oss, kanskje har dere gode argumenter vi ikke kjenner til. Vi minner om at dialogen, ikke avstemning og valg, er demokratiets kjerne. Del demokratiet med oss. Kom ut!

- 10 To "opprørere" ble også drept, melder et tanketomt Dagblad, i en etterplapring av det norske UD's etterplapring av sin sjef, State Department i Washington, og deres bruk av "insurgency". "Motstand" er det nøytrale ord, ikke det ideologiske "opprør".

- 15 Disse to har også pårørende, fylt av sorg, kanskje også av hat. Vi får håpe det ikke var norske kuler som drepte og dermed bidro til å øke Norges usikkerhet når hevnens tid kommer. Våre tanker og sorg går like mye til dem. Tenk om de pårørende kunne finne hverandre, ja tenk om et mirakel skjedde, med UD's hjelp: at disse pårørende gjør det noen palestinere og israelere som har mistet sine kjære har gjort. De hevet seg opp på et høyere nivå der krigen er den felles
- 20 fiende - ikke du, dere. Stopp den!

Hent soldatene hjem. Bra, men kanskje også løse opp det som ligger bak det hele: uløste konflikter. Kom ut, UD, hvordan?

- 25 Hva dreier det seg om i Afghanistan? USAs angrep var kjent og besluttet lenge før det grusomme 9/11-angrepet i USA. Hva er det USA ønsker? Oljekontroll, så klart. Men det er noe som er langt viktigere: baser.

30 USA har baser i 40 land, Russland og Kina er innsirklet av baser for det USA tror fullt og fast på, en kommende storkrig, også for regimeveksel. Kinas svar er SCO, Shanghai Cooperation Organization, nesten halve menneskeheten.

Resten er påskudd for de naive. Og man bør være godtroende og litt naiv, men
35 innenfor grenser. Hjertets idealisme bør gå hånd i hånd med hjernens realisme. Men Norge sammen med de andre Isaf-landene, ledet av USA, kjemper en krig uten den ringeste sjanse til å vinne, mye drevet av sin trang til å tekkes USA. Dere kan afghansk historie, dere kjenner 1838, 1878, 1978.

40 Dere står overfor tre bunnsolide motiver fra afghansk side, mange av dem har alle tre, de fleste har i hvert fall ett av dem:

- Islam mot sekularisme og vestliggjøring i sin alminnelighet;

45 - Den afghanske flernasjonsrealitet mot vestens fiksjon, en afghansk enhetsstat med hovedstand i Kabul og Karzai som leder;

- Hatet mot utlendinger som invaderer, dreper vilt og okkuperer.

50 Det hjelper lite å skjule dype konflikter under slagordene "talibaner" (som betyr "teologistudent"), «krigsherrer», som er en dyp fornærmelse mot mulige fremtidige delstats-statsministre, og "nasjonalisme". Legg sammen de tre frontlinjene, multipliser med et tidsperspektiv uten grenser og legg til motstand fra hele ummah, et muslimsk trosfellesskap på 1,3 milliarder, og norske
55 "spesialstyrker" blir det de er: noe tøv. Jeg håper dere der inne, som ikke viser tegn til å komme ut, i hvert fall ikke tror på det dere sier, men bare driver med vanlig snusk og fanteri. Hvis dere virkelig tror på det, er situasjonen dypt alvorlig.

60 Det er så smått begynt å regne her ute. Dere sitter tørt. La meg minne om en kald vinterdag under Vietnamkrigen, da sjefen for Pentagon dere en gang beundret, Robert MacNamara, bestemte seg for å forlate kontorets varme for å snakke litt fornuft inn i demonstrantene der ute. Vel, han hadde mot og styrke, kanskje mer enn dere har, og han hadde den fordel at han ikke hadde USA på
65 topp. Han var selv USA. Som vi alle vet fra In Retrospect, ble det møtet et vendepunkt for ham, ikke for demonstrantene. Det er vel ikke noe slikt dere er

redde for?

- 70 En liten gruppe nordmenn og altfor passive politikere har dekket seg bak "utenrikspolitikk hevet over partiene", "for ikke å så tvil om Norges holdning", og plassert krigsnasjonen Norge på imperiets side i en krig de er dømt til å tape. Det motsatte er ikke spesialstyrker for å hjelpe talibanere, krigsherrer og nasjonalister, men et Norge som i stedet for å være en krigsnasjon underlagt
- 75 USA, kunne bli en virkelig fredsnasjon som sier: Dette er vi ikke med på, men vi skal prøve å hjelpe, som meglere.

- Men kan dere det? Jeg kommer akkurat fra Sri Lanka-megling, et land som i likhet med Israel-Palestina er blitt utsatt for så mye norsk amatørarbeid at
- 80 "Norge" er blitt et skjellsord på samme måte som "Oslo" er blitt det i Midtøsten, bortsett fra hånfliret i Israel over at noen kan være så lettlurte. Som dere.

- Kort sagt, vi har mye å snakke om. Det er her prøven står, ikke i dialog med de som er enig med dere, uvitende, eller villig til å la seg kjøpe med litt støtte. Kom
- 85 ned, kom ut!

Hvordan ville en løsning se ut? Min egen meglingserfaring mellom afghanere peker vekk fra krigen, på fem punkter:

- 90 - Afghanistan som forbundsstat - forhandlinger med "krigsherrer";
- I statsforbund med nabostatene - ikke overlat jobben til SCO;
- Med en koalisjonsregjering, og forhandlinger med "talibaner";
- 95 - Med menneskelige behov som grunnlag for politikk: mat, klær, husly, helse og utdannelse for alle, uansett nasjon og kjønn;
- Sikkerhet i samarbeid med OIC, Organisasjonen for den islamske konferanse,
- 100 ikke Nato-Isaf, heller ikke bare FNs Sikkerhetsråd - som med fire kristne land blant vetomaktene savner legitimitet.

Urealistisk? Atskillig bedre enn å forstå realisme som "det som godtas av USA", et døende imperium.

Men talibanere diskriminerer mot kvinner? Sant, men om det er det kjempedebatt i muslimske land på koransk grunnlag, og store endringer. Det de ikke liker er innblanding utenfra, fra amerikanere og den slags, fra feminister, og
110 ganske spesielt fra amerikanske feminister.

Artikkel 2 i den norske grunnlov etablerer den evangelisk-lutherske lære som norsk statsreligion, og Norge tapte nylig en viktig sak i
115 Menneskerettighetskommisjonen. Vær så snill å rydde opp hjemme før dere preker for mye utenlands. Men, et lite tips, noe dere muligens ikke vet: Hvor søkte Norges religionsstifter, Martin Luther, inspirasjon i sin søken etter en prestefri kirke? I islam, i Koranen. Han studerte faktisk arabisk. Og hvem skrev forordet da den første oversettelsen av Koranen til latin kom i Basel i 1543, gode 900 år etter den ble forkynt? Martin Luther. Kom islam i møte på dette
120 grunnlaget, og bygg en fredsbro!

Men hva gjør krigsnasjonen Norge? Den finansierer USAs drap og okkupasjon i muslimske land som Irak og et Afghanistan som er den irakiske katastrofe i langsom kino. En del andre bygninger i Oslo kommer inn i det bildet. Det
125 tidligere oljefondet - i dag "Statens Pensjonsfond - utland" (Folketrygdfondet er "Statens Pensjonsfond - innland"), er nå på 2000 milliarder norske kroner (Norges bruttonasjonalprodukt er 17 - 1800 milliarder,) og vokser med én milliard om dagen. Nylig var 40 prosent i aksjer, 60 prosent i renteinstrumenter, stort sett obligasjoner. USAs andel av aksjene var 31 prosent, og av
130 obligasjonene 33,1 prosent. Altså investeres 250 milliarder av Norges penger i amerikanske aksjer, og hele 400 milliarder i amerikanske statsobligasjoner, bonds, lån.

Underkastelsen må være slitesterk for å investere så mye for å hjelpe fallittboet
135 USA, med en dollar som snart vil få en kraftig knekk, til å drepe arabere og muslimer. Og til å dekke pensjoner - utland - til amerikanske generaler, presidenter, visepresidenter, med mer?

En skam. Og hvilken skam for demokratiet! Det trenges mye autoritært talent
140 for å holde alt dette unna demokratisk debatt. Så jeg senker forventningene. En aldri så liten pressetalsmann er OK. Kom ned, kom ut! Praktiser demokrati, ikke USA-krati.

For noen år siden vinket en kristen-sionistisk norsk statsminister farvel til norske

F-16 som skulle bombe i Afghanistan, etter amerikanske koordinater. Militær feighet, tørt og varmt i 14.000 meters høyde med koordinater og et forsvarsløst land under seg. Men dertil kom altså den politiske feighet, ansvarsfraskrivningen ved ikke en gang å vite hva man dreper. Et bryllup kanskje? Eller en begravelse?
150 Litt collateral damage?

Man sår bomber. Som sprenges. Man høster hat. Som varer.

Her er to ferske artikler om Afghanistan, om tysk u-hjelp i Entwicklung und
155 Zusammenarbeit og Sara Daniel's «Voyage au coeur du Talibanistan» i Le
nouvel observateur, langt foran den norske linje. Da meglings-resultatene for
Afghanistan ble lagt frem som keynote på en konferanse i London i mars,
arrangert av det engelske utviklings-, forsvars- og utenriksministerium, var
ordstyreren en tidligere engelsk utenriksminister. Han sa det ikke var hans vane
160 å være enig med professor Galtung, men at han støttet fullt ut forhandlinger
med Taliban.

Norge har sakkett langt akterut. Og det er like naivt å tro at torturen av fanger i
Kabul bestemmes av Kabul, som å tro at man kan drepe med én arm og dele ut
165 vann med den andre. Tortur hører til USAs krigføring, men de får gjerne andre
til å gjøre jobben: sydkoreanere torturerte de fra nord og flere med,
sydvietnamesere de fra nord og flere med, latin-amerikanere i mange land ble
trenet av USA, som i dag irakere, polakker, rumenere, og altså afghanere. Det er
Washington selv dere møter i den døren, dere UD, ikke bare den lokale quisling,
170 Karzai. Og vil dere dele ut vann, finnes det en metode: Skrell av soldatene
uniformen!

Alt går mot sin slutt, krigen i Irak, i Afghanistan, Norges krig, USAs imperium,
min appell. Men kampen for fred fortsetter. Og invitasjonen til dialog, og
175 derigjennom demokrati, står åpen.

Kilde

Klassekampen, 01.08.07

180 **Emner**

Afghanistan, Fred, Krig

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/hent-soldatene-hjem-2581>